

SF

eribanas

Philip Jose Farmer

LAVALITINIS PASAULIS

424 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knjgute.lt

Philip Jose Farmer
LAVALITINIS PASAULIS
Mokslinės fantastikos romanai

Kikaha, Žemėje gimęs klajūnas, stengiasi sugrįžti į savo gimtąjį pasaulį, tačiau sužino, kad jį valdo Viešpats, vardu Rudasis Orkas. Dar baisesnė žinia: pasprukęs Varpininkas grasina sunaikinti ne tik visus Viešpačius, bet ir visus daugiasluoksnio pasaulio gyventojus. Ir galbūt tik kelionė į Lavalitinį pasaulį, - kuriame per kelias akimirkas iškyla kalnai ar lygumos, po to nugrimzta į vandenyno gelmes, - galėtų pakeisti tragišką padėtį...

Iš anglų kalbos vertė JUSTINA LAURINAVIČIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
424 tomas. Serija įkurta 1990m.

Philip Jose Farmer

BEHIND THE WALLS OF TERRA
THE LAVALITE WORLD

London, Sphere Books, 1974

Copyright © by Philip Jose Farmer, 1966, 1967

Cover art copyright © Manchu, 2002

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2008

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

Turiny

ANAPUS ŽEMĖS VARTŲ

LAVALITINIS PASAULIS

ANAPUS ŽEMĖS VARTŲ

Dvidešimt ketverius metus buvęs žalias dangus netikėtai nušvito žydra spalva.

Kikaha prisimerkė. Jis vėl namie. Tiksliau - gimtojoje planetoje. Kadaise jis gyveno Žemėje. Paskui "kišeninėje" visatoje, vadinamoje "Daugiasluoksniu Pasauliu". Dabar, nors ir nenoromis, Kikaha grįžo "namo".

Jis stovėjo didžiulės uolos pakriūtės šešėlyje. Viršuje švilpaujantis vėjas švariai nušlavė akmenines grindis. Už uolos stūksojo pušimis ir eglėmis apaugę kalnai. Oras vėsus, tačiau pastebimai šilo. Brėško puikus vidurvasario rytas Pietų Kalifornijoje. Žinoma, jeigu apskaičiuota teisingai.

Ola slėpėsi beveik pačioje viršūnėje, nuo jos į pietvakarius vėrėsi nuostabus vaizdas. Ten, už nedidelių susispietusių kalvelių driekėsi didžiulis slėnis, ištysęs, Kikahos manymu, iki pat Los Andželo. Vaizdas baugino ir stebino, nes nė trupučio nepanėšėjo į tai, ką jis tikėjosi pamatyti. Klonį slėpė tirštų pilkų nuodingų dūmų debesis, tarsi žemėje po šiuo debesimi kunkuliuodami ir burbuliuodami virtų geizeriai, iš žemės įsčių spjaudantys nuodingas dujas.

Kikaha neįsivaizdavo, kas įvyko Žemėje nuo tos 1946 metų nakties, kai jis atsitiktinai pakliuvo į Džedavino visatą. Tikriausiai kokios nors priešiškos valstybės užtvindė nuodingomis dujomis milžiniškus slėnius Los Andželo rajone. Jis nesuprato, koks priešas galėjo tai padaryti, nes, jam paliekant šį pasaulį, Vokietija ir Japonija buvo nualintos ir visiškai sutriuškintos, o Rusija sunkiai laižėsi savo žaizdas.

Kikaha gūžtelėjo pečiais. Laikas viską parodys. Atminties bankai, slypintys po milžiniška pilimi-tvirtove, esančia žalio dangaus visatoje ir stūksančia vienintelės planetos viršūnėje, skelbė, kad vartai atsiveria kažkur kalnuose netoli Erouhedo ežero.

Vartus sudarė neirstančio metalo ratas, įlydytas į granitinę olą per kelis colius. Jų egzistavimą rodė akmenyje vos įžiūrimas purpurinis apskritimas.

Kikaha, arba Polas Janas Finegasas, buvo šešių pėdų ir vieno colio ūgio, svėrė šimtą devyniasdešimt svarų, plačiapetis, lieknas ir pakankamai stambių klubų. Veide išsiskiriančius vešlius, tamsius lenktus antakius, lapų žalvumo akis, tiesią, trumpą nosį ir skeltą smakrą rėmino bronziniai, kiek rusvoki plaukai. Vilkėjo

kelionei skirtus drabužius, ant pečių buvo užsimetęs kuprinę. Rankoje laikė tamsų odinį futliarą, iš pažiūros, skirtą muzikiniam instrumentui, tikriausiai - ragui arba trimitui.

Kikahos plaukai siekė pečius. Nenorėdamas keistai atrodyti, ketino nusikirpti juos prieš grįždamas į Žemę. Aplinkybės susiklostė taip, jog nespėjo, tad nutarė susirasti kirpyklą Žemėje. Net sugalvojo pasiaiškinimą smalsuoliams: pasakys, kad jie su Anana labai ilgai keliavo po kalnus, ir jis neturėjo jokių galimybių apkarpyti savo karčius.

Drauge su juo buvo nepaprastai graži moteris. Tamsūs banguoti plaukai krito ant nepriekaištingų baltų pečių, o žydrų akių žvilgsnis ir puiki figūra turėjo gniaužti kvapą kiekvienam vyrui. Ji irgi vilkėjo kelioniniais drabužiais: aulinukai, džinsai, languoti medkirčio marškiniai ir kepuraitė ilgu snapu. Ant nugaros kabojo kuprinė, slepianti batelius, suknelę, apatinius rūbus, nedidelę rankinę ir keletą prietaisų, galėjusių sukrėsti Žemės mokslininkus. Plaukai sušukuoti pagal 1946 metų madą, kaip atminė Kikaha. Kosmetika ji nesinaudojo, beje, jai to ir nereikėjo. Prieš tūkstantį metų Anana, kaip ir visos moterys Viešpatės, lūpas parausvino visiems laikams.

Pabučiavęs moterį į lūpas, Kikaha pasakė:

- Anana, tu pabuvojai daugelyje pasaulių, tačiau, lažinuosi, kad nematei nieko keistesnio už Žemę.

- Ir anksčiau teko matyti žydrą dangų, - paprieštaravo ji. - Volfas ir Chriseidė aplenkė mus penkiomis valandomis. Varpininkas dviem. Visi jie didžiuliame pasaulyje, kuriame lengva pasiklysti arba pasislėpti.

Vyriškis linktelėjo, pridurdamas:

- Volfui ir Chriseidei nėra dėl ko sukiotis netoliese, nes vartai vienpusiai. Jie tikriausiai patraukė link artimiausių dvipusių vartų, esančių Los Andžele, žinoma, jeigu tie vartai dar yra. Jeigu ne, artimiausių teks ieškoti Kentukyje arba Havajuose. Taigi, mes žinom, kur jie gali vykti. - Jis patylėjo, lyžtelėjo lūpas ir tęsė: - Štai Varpininkas... bala jį žino. Jis gali patraukti bet kur, arba tūnoti netoliese. Juk pakliuvo į visiškai svetimą pasaulį, apie Žemę nieko nežino ir nemoka jokios vietinės kalbos.

- Nors nežinom, kaip jis atrodo, būtinai jį rasim, - tvirtai tarė moteris. - Pažįstu Varpininkus. Net norėdamas pabėgti ir pasislėpti, jis nepaliks savo varpo, nors galėtų grįžti ir vėliau jį pasiimti. Mintis, kad varpo nėra šalia,

Varpininkui nepakeliama. Jis tampysis jį su savimi visur, kur tik įmanoma. Pagal tai ir atpažinsim tą draugužį.

- Žinau, - atliepė Kikaha.

Staiga jam užėmė kvapą, akyse tvenkėsi ašaros. Nustebindamas pats save, Kikaha praverko. Akimirka Anana susirūpino, bet paskui pritarė jam:

- Paverk! Kartą ir aš verkiau - grįžus į savo gimtąjį pasaulį. Maniau, kad mano akys išdžiūvę amžiams, kad ašaros - tik mirtingiesiems, tačiau grįžimas namo mane sugraudino.

Kikaha nubraukė ašaras, atsirišo nuo diržo gertuvę ir truktelėjo didelį gurkšnį.

- Myliu savąjį žalio dangaus pasaulį, - pareiškė jis. - Žemė man nepatinka. Prisimenu ją be didelių sentimentų. Keista, tikriausiai myliu ją labiau, nei pats galvojau. Prisipažįstu, kartais jausdavau nostalgiją, silpną norą vėl ją pamatyti, susitikti pažįstamus žmones. Bet...

Apačioje, kokių tūkstančių pėdų žemiau, aplink kalną ropojo dviejų juostų kelias, tolygiai kylantis aukštyne ir dingstantis už posūkio. Įkalnėje pasirodė automobilis, pralėkė apačioje, pasislėpdamas už žemutinio kelio posūkio.

Kikahos akys išsiplėtė, jis riktėlėjo.:

- Niekada anksčiau nesu matęs tokios mašinos. Atrodė tarsi koks vabalėlis. Vabalas.

Danguje pasirodė vanagas, tarsi jojantis oro srovėmis. Paukštis prasklendė už kokių šimto jardų.

Kikaha liko sužavėtas.

- Tai pirmasis raudonuodegis, kurį pamačiau nuo tada, kai palikau Indianą!

Vyriškis žengtelėjo ant atbrailos, sekundėlei pamiršęs - tik sekundėlei - atsargumą. Paskui atšoko atgal, slėpdamasis po akmenine priedanga. Mostelėjęs Ananai, žvelgė nuo atbrailos apačion, moteris padarė tą patį iš kitos pusės. Apačioje, kiek akys aprėpė, nieko nesimatė, tačiau medžių gausa galėjo paslėpti kiekvieną, panorėjusį likti nepastebėtu. Kiek pajėjęs, pažiūrėjo aukštyn, akmeninis kyšulys viską užstojo. Neradęs jokio takelio, Kikaha ištyrinėjo apatinę atšlaitę ir dešinėje atbrailos pusėje aptiko kelias iškyšas ir įdubas. Pradžiai pakaks ir jų, o pradėjus leistis žemyn, rasis už ko įsitverti rankomis ir pasiremti kojomis.

Kikaha atsargiai pakibo ant atbrailos, ieškodamas kojomis atramos taško. Paskui vėl užlipa aukštyn, atsigulė ant iškyšos ir ėmėsi ati-

džiai tyrinėti žemai tysantį kelią ir mišką. Kažkur apačioje pradėjo skardenti mėlynieji kėkštai. Vėsus vėjelis atpūtė silpną jų riksmą.

Vyriškis išsitraukė nedidelį žiūroną ir suktelejo tris diskelius jo paviršiuje. Paskui išsiėmė ausines ir ploną laidą, viename jo gale buvo šakutė, kurią Kikaha įstatė į žiūronų lizdą. Apžiūrėjęs kelią ir giraitę, nukreipė žiūronus į triukšmaujančių paukščių pusę.

Aparatas priartino tolumoje dunksantį mišką, pagarsino silpnai sklindančius garsus. Kažkas juodas judėjo apačioje, ir, sureguliuavęs žiūronus, Kikaha pamatė žmogaus veidą. Paskui pastebėjo dar tris žmones. Kiekvienas turėjo po šautuvą su optiniu taikikliu, du turėjo ir žiūronus.

Kikaha perdavė aparatą Ananai, leisdamas viską pamatyti pačiai, ir paklausė:

- Tu tikra, kad Rudasis Orkas - vienintelis Žemės Viešpats?

Nuleidusi žiūronus, ji patvirtino:

- Taip.

- Tada jis tikriausiai žino apie šiuos vartus. Ir įrengė čia kažkokią signalizaciją, įsijungiančią, kai vartai aktyvuojasi. Gali būti, jog Volfas su Chriseide ir Varpininkas išsinešdino iš čia,

nespėjus atkelti šiemis žmonėms. Gali būti, kad ne. Tačiau viena aišku - jie mūsų laukia.

Kikaha ir Anana nesvarstė, kodėl vartai neturi spąstų arba nuolatinės apsaugos. Rudasis Orkas ar koks nors kitas Viešpats nepaliko sargybos, kitų Viešpačių įsiveržimą į jo asmeninę teritoriją paversdamas žaidimu. Mirtinai pavojingu, tačiau žaidimu.

Kikaha vėl žvelgė į tarp medžių besislaps-tančią ketveriukę. Netrukus jis pranešė:

- Jie turi nešiojamą radijo ryšio aparatą.

Virš galvos jis išgirdo zvimbimą. Apsivertęs ant nugaros, Kikaha kilstelėjo galvą ir pamatė keistą mašiną, ką tik pasirodžiusią iš už kalno jam iš dešinės.

- Hidroplanas! - suriko jis.

Skraidyklė pasislėpė už raguoto uolos smai-galio. Kikaha pašoko ir nubėgo į olą. Anana nulėkė iš paskos.

Čirpantis hidroplano variklių garsas virto gaudimu, paskui mašina pakibo virš kalno at-brailos. Kikaha suvokė, jog viršuje kybo ne tikras hidroplanas. Jis žinojo, jog hidroplanas negali nejudėdamas kaboti ore, siūbuoti į šalis arba, stovėdamas vietoje, suktis aplink savo ašį, kaip darė šis skraidantis aparatas.

Mašinos korpusas persišvietė. Kikaha matė pilotą ir tris šautuvais ginkluotus žmones. Jie su Anana atsidūrė spąstuose, nebuvo kur bėgti ir kur pasislėpti.

Rudojo Orko žmonės, be abejonės, atvyko čia, norėdami išsiaiškinti, ar nekviesti svečiai ginkluoti. Tokiomis aplinkybėmis atvykėliai arba panaudoja savo ginklus, arba patenka į nelaisvę. Keliauninkai pasirinko laisvę. Abu riktėlėjo aktyvuojančius kodo žodžius, nukreipė žiedinius spinduliasvaidžius į mašiną ore ir ištarė lemiamus žodžius.

Ginklai išspjovė plonyčius, tarsi adatos, aukšinius spindulius - mažyčių žiedinių akumuliatorių užtaisus. Hidroplanas perskilo į tris dalis ir nukrito. Iššokęs iš slėptuvės ir žvilgterėjęs pro iškyšos kraštą, Kikaha spėjo pamatyti į kalno paviršių atsitrenkiančias nuolaužas. Viena dalis sprogo, virsdama raudonai baltu ugnies tumulu, pažirusiu į tuziną mažų ugnies balionėlių. Galiausiai visos nuolaužos nukrito šalia viena kitos kalno papėdėje. Liepsna apačioje niršiai tęsė savo šokį.

Už medžių besislapstančios ketveriukės veidai pabalo, ryšininkas kažką pasakė į radijo siųstuvą. Kikaha pamėgino savo imtuvu pagauti siųstuvo bangas, tačiau jam nepavyko

perimti pranešimo, trukdė degančio hidroplano garsai.

Kikaha pasidžiaugė taikliais šūviais, tačiau pirmos pergalės džiaugsmas greitai nuslopo. Vyrukas suprato, jog Viešpats, norėdamas išsiaiškinti savo priešų pavojingumą, sąmoningai paaukoko skraidyklėje buvusius žmones. Maža to, nusileisti kalno šlaitu iki nakties bus neįmanoma, o tuo metu Viešpats surengs naują puolimą.

Atvykėliai vėl įkrovė mažyčių žiedų akumuliatorių. Kikaha toliau stebėjo giraitėje esančius žmones, Anana nenuleido akių nuo kalno šlaitų. Netrukus kairėje pasirodė raudonas automobilis atverčiamu stogu. Jame sėdėjo vyras ir moteris. Automobilis sustojo netoli liepsnojančių nuolaužų, keleiviai išlipo apžiūrėti katastrofos vietas. Jie pastovėjo, pasikalbėjo, paskui sėdo į mašiną ir nudūmė.

Kikaha šyptelėjo. Porelė, be abejonės, apie avariją praneš valdžiai. Vadinasi, ketveriukė neišdrįs pulti olos. Kita vertus, policija, gali pakilti į kalną, tada jie bus sulaikyti, kaip įvykio liudininkai. Jis tvirtins juos esant paprastais turistais, ilgai valdžia laikyti jų negalės. Tačiau net ir trumpas suėmimas, leis Viešpačiui sugauti keliauninkus, vos policija juos paleis.

Be to, jie neturi tapatybę patvirtinančių dokumentų, tad valdžia, norėdama išsiaiškinti, kas jie tokie, turės teisę palaikyti turistus ilgiau.

Apie Ananą, žinoma, nebus rasta jokių žinių, bet jeigu patikrins jo pirštų atspaudus, ras sunkiai paaiškinamą dalyką. Policija išsiaiškins, kad jis - Polas Janas Finegas, gimęs 1918 metais netoli Tera-Hotės miestelio, Indianos valstijoje, Antrojo pasaulinio karo metais tarnavęs Aštuntoje armijoje, ir paslaptin-gai dingęs iš savo buto Blumingtono miestelyje. Jie supras, jog jis yra tas pats studentas iš Indianos, kurio paieška paskelbta 1946 metais.

Žinoma, jis viską galėtų suversti amnezijai, bet kaip paaiškinti, kad chronologiškai jam penkiasdešimt dveji, tačiau fiziologiškai, jis atrodo lyg dvidešimt penkerių? Kaip jis paaiškins kuprinėje esančių keistų prietaisų kilmę?

Kikaha tyliai nusikeikė: tiškvetmoakiškai, arkliažmogių kalba, Draklandijos vidurio aukštutine vokiečių tarme, Viešpačių kalba ir, galiausiai, angliškai. Paskui stengėsi mąstyti angliškai, nes šią kalbą pusiau primiršo ir dabar reikėjo atnaujinti šnekamosios kalbos įgūdžius. Jeigu ta ketveriukė tūnos apačioje, iki pasirodys valdžios atstovai.....